

Egyetértés és Magyar Ujság

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASZATI NAPILAP.

Szerkesztői Iroda: **Dobelecz IV.** megyeháza 9. sz. hova a lap szellemi részét illető minden közlemény küldendő. — A küldemények csak bérmentesen fogadják. — Kéziratok csak rendkívül esetben küldendők vissza. — **Kiadó-Hivatal:** Budapest, IV., Megeyház-ter 9. sz. **Vedőné: F. nyomdájában**

Előzetes díj:
Vidékre postán vagy helyben hármas horvát.
Egy évre 20.—
Félévre 10.—
Negyedévre 5.—
Egy hónapra 1.80
Egy szám 3 krajczár.
Hirdetési díj: 9 hasábos
petitor egyszeri hirdetése
12 kr. többször 10 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 80 kr.
Nyilvánt: 6 hasábos sor
30 krajczár.

Ártylam	véve	kínálva
89.50	90.00	88.00
87.50	88.00	86.00
85.75	86.00	84.00
82.00	84.00	82.00
81.00	82.00	80.00
79.00	80.00	78.00
77.00	78.00	76.00
75.00	76.00	74.00
73.00	74.00	72.00
71.00	72.00	70.00
69.00	70.00	68.00
67.00	68.00	66.00
65.00	66.00	64.00
63.00	64.00	62.00
61.00	62.00	60.00
59.00	60.00	58.00
57.00	58.00	56.00
55.00	56.00	54.00
53.00	54.00	52.00
51.00	52.00	50.00
49.00	50.00	48.00
47.00	48.00	46.00
45.00	46.00	44.00

Felhívás.
Azon t. cz. előfizetőinket, kiknek előfizetése a hó végéig lejárt, — tisztelttel felkérjük előfizetésük mielőbb megújítására hogy a lap szétküldésében fenakadás ne történjen.

Előfizetési feltételek
az
„EGYETÉRTÉS ÉS MAGYAR UJSÁG”-ra.

Évnyegyedre 5 frt. — kr.
Félévre 10 frt. — kr.
Egy hónapra 1 frt. 80 kr.

Az előfizetési pénzek s utalványok az „Egyetértés és Magyar Ujság” kiadóhivatalának Vodianer nyomda, megeyházter 9. szám alatt küldendők.

Militaria.
A honvédség tüzérséggel való ellátása ismétlenül azon ügy alatt tagadatot meg, miszerint a tüzérség kiképzése és a legénység begyakorlása sokkal nagyobb időbe kerül, mint a többi fegyvernemeké, idő pedig arra nincs, s hogy továbbá az ország sanyaru pénzügyi viszonyai a tüzérség felállításával járó költséget nem engedik. Különböztetést a fegyvernem nélkülözhetlenségét, intézkedés fog tétetni, hogy a honvédség mozzadása után a csász. kir. hadsereg tüzérségi állományából ütegekkel láttassék el, és hogy külön honvédtüzérség már azért sem lehet, mivel az osztrák „Landwehneke sinec.”

Ürügynek látszik ez azért, minthogy tagadhatatlan, hogy a honvédség szervezése óta lefolyt 6 1/2 év alatt az újabb hadviselés követelményeinek minden tekintetben megfelelő olyan tüzérséget lehetett volna teremteni, minőly a continens egyik hadserege sem bír. Hiszen magában a csász. kir. műszaki tisztakadémiában csak 4 évig tart a tüzéranfolyam, melynek hallgatása után a tüzérvendékek, mint tisztok lépnek a hadsereg tüzérségébe.

Hogy pedig háború esetén a csász. kir. osztrák hadsereg tüzérsége látná el a honvéd sereget önálló működéshez kell számú ütegekkel, arra vajmi kevés kilátás lehet azon egyszerű oknál fogva, amennyiben a legújabb statisztikai adatok nyomán, különösen pedig Salvafor főherceg a tüzérségről irt nevezetes művéből kitűnik, hogy a cs. k. tüzérség, az állítólag a magyar honvédség részére felállított 13. számú cs. k. tüzérezreddel*) együtt sem képes háború esetén az állandó hadsereg ütegszükségletét kielégíteni, kimutatván e rópirat egyuttal, hogy a cs. k. hadsereg tüzérsége ugy, a mint jelenleg van, bár az új hadviselés követelményeinek megfelelő rendszerű ágyúkkal bír*, száma nézve a nagyhatalmak közül leggyébrebb van ellátva.

Tagadhatatlan továbbá, hogy egy új tüzérség szervezése tetemes költségteher rótt volna az országra, és az ez iránti javaslat elvetésének főokál hangsúlyozott silány pénzügyviszonyainak megkímélése közgazdasági érdelem kétségtelenül nagyon is indokolható; de hát akkor miért tévesztettek szem elől az utolsó delegációban azon sanyaru pénzállapotok a cs. kir. osztrák hadsereg részére beszerzendő Uchatius ágyúk oly nagy készséggel történő megszavazásánál?

Ugyazonazon akadályok, melyek miatt a honvédtüzérség felállítása tervének dugába kellett dőlnie, ez alkalommal fokozott mérvben állottak fen, s a pénzkérdésnek itt annyival is inkább döntőnek kellett volna lennie, minthogy az Uchatius-ágyúrendszer behozatála mintegy 6-8 ezer annyira kerül az országnak, mint került volna a szelében mulhatlan szükségnek bevaló honvédtüzérség szervezése; előbbinek szükségét pedig vajmi kisebb.

A közös hadügyminiszter a delegációhoz benyújtott előterjesztésben kinyilatkoztatta, hogy az Uchatius-ágyúk rögtön beszerzése a hadsereg harczerképességének életfeltétele, s állítást többi közt azzal igyekvők indokolni, miszerint „az utolsó francia-német háború tanulságain okulva, Európa valamennyi hadserege eddigi tábori tüzéranfolyamának elégtenségéről meggyőződve, ágyúrendszerének javítására, illetőleg új ágyúrendszer életbevitelére törekszik.” Ez érv magában véve is, főleg pedig szakavatlan, laikus emberre, ki tüzérdolgokhoz körülbelül annyit ért, mint példabeszéd szerint a hajdú a haragontéshez, igen impozans, meggyőző hatással bír.

Ha azonban a hadügyér érvelésének lényegét közelebbről megvizsgáljuk, mint tette azt a delegáció, a felől győződünk meg, hogy a hadügyér előterjesztésének azon passzusában,

melyben a többi hatalmak tüzéranfolyamát megváltoztatására való hivatkozással az ágyúk megszavazásáért lándzsát tör, nevezetesen a többi hatalmak tüzérségeinél mutatkozó általános rendszerváltoztatási mozgalmak indokainak magyarázatánál könnyen átlátható szándékából, lényegesen elviczkadt a lándzsától, noha érvelései fellengző körvonalakban, és csaknem egész terjedelmükben légből kapottnak nevezhetők.

Az utolsó francia-német háború után egyedül Franciaország látta el a többi nagyhatalmak közül tüzérséggel újdonnat új tüzéranfolyammal; e beszerzés azonban csupán azon okból történt, miután vöntsövé ágyú-ütegeinek, ugyszintén a tüzér-tárházakban elhelyezett volt ágyúknak mintegy kétharmada a hódító ellenség kezébe esett, minek következtében a francia kormány kénytelen volt, az odavesztett ágyúk pótlására újakat beszerezni, mely alkalommal igen természetes vala, hogy az újabb beszerzendő ágyúknak czélszerűbb rendszert választott, minő amaz vala, melyely 1870-ben a csatáreke kiállott. Franciaország az eddigben tehát csak sopherikus értékű hivatkozásra adhat alkalmat és okot.

Poroszország az 1866 és 70/71-iki háborúk óta jobbadán csak ostromágyúinak rendszerű tökélesbítést és változtatást látványosan*) tábori tüzérségére, annak kiegészítését, hogy ütegeinél még az 1866-iki hadjáratban is kis számban beszerzett volt simacsövé ágyúkat elmozdította, jóformán érintetlenül maradt.

A többi európai hatalmak közül pedig csak azok szereztek be legutóbbi években új szerkezetű tüzéranfolyagot, vagy javítottak ágyúrendszerük körül, melyek elkészve a vöntsövé ágyúrendszerük behozatálával, csak ez időszereint pótolják — okulva az utolsó háborúk tanulságain — a haszonvehetlenné vált, régi szerkezetű simacsövé ágyúkat, az újabb hadviseléshez okvetlenül szükséges vöntsövé ágyúrendszerrel. Csakis új természetűek a jelenleg mutatkozó nagybőrmérvű tüzérségi mozgalmak, melyekre a hadügyér érveket hivatkozik.

Mint hogy pedig a cs. k. hadsereg tüzérsége már 14 év óta helyes szerkezetű vöntsövé ágyúrendszerrel el van látva, mely az 1866-iki háborúban találat-biztonságát s lövedékek hordatvótlására nézve minden alkalommal tetemesen felülmúlta a porosz, mely tény mellett nem csak Benedek tábornagynak a skallitzi utközvet után Bécsbe küldött hivatalos távirata bizonyít, hanem mi porosz eredetű hadirodalmi művekben is, nevezetesen Rüstow „Az 1866. hadjárat” című jeles művében több helyen elismerőleg kiemelték, világos, hogy ez ágyúrendszer nem oly rossz lehet, miszerint az Uchatius ágyúk óriási költséggel járó beszerzése silány pénzügyviszonyaink mellő tekintetbe vétele mellett, igazolható lett volna.

Az osztrák vezéreknek különben egy régi hagyományos szokásuk, hogy minden a csatáreken vallott kudarc okát nem önmagukban vagy eszközök gyarlóságában keresik, hanem ellenben egy „bűnbakot” szemelnek ki, melyet aztán a vereséget feloldós tesznek. Így van ez századok óta.

Az osztrák örökös háborúban 1741-ben vivott moolwiti csata után például, mely az osztrák sereg teljes szétgyúrtásával végződött, az osztrák vezér a Hofkriegsrathoz felterjesztett jelentésében a poroszok vastólóveszít, — melyekkel nagy Frigyes akortájt segéret ellátta vala, s a melyekkel a puskának töltése gyorsabban volt eszközölhető, mint a fából készült töltővesszőkkel, — okozta a szenvedett vereséget.

Az I. francia császárság ellen vesztett csatákért az akkori hadászatban általánosan divó „fejlődött arzenalra csatarendet” tettek felelőssé az I. Napoleon által feltalált „tömeg és oszlop” rendszerrel szemben.

Az 1859-diki francia-olasz győzelmek a francia sereg vöntsövé ágyúinak, s az általa alkalmazásba hozott ugnevezett „Stoss-taktik”-nak (az ellen egy gyengébb pontjára intézett tömeges szuronytámadási rendszer) tulajdonították.

Köztudomású dolog végre, hogy az 1866-diki osztrák-porosz háború osztrák részről való teljies vesztét egyedül a burkus gytűs fegyverek, meg aztán a chumi kód által okozottak mondják.

Hogy pedig e vereséget nem kizárólag a gytűs fegyver idéző elő, bebizonyítja Gablenz osztrák tábornok, ki a trautenau csatában (1866. június 27.) hol mintegy 70,000 ember birkozott meg egymással, a porosz gytűs fegyverek dacára annyira megverte Bonin tábornok hadtestét, hogy ennek egyvezteszört romjai hátravonulásukban Glatzig meg sem álltak; szől amellet továbbá azon tény, hogy a szász királyi hadsereg a königrázi csatában egész a döntő percig tartá elfoglalt állását győzelmesen, (mindamellet, hogy szintén csak előlított fegyverekkel volt ellátva) és csak a végveszély beálltával, magával ragadtatta a vad futásnak iramodott osztrákok által kényszerített visszavonulásra. Nem a nevezett urak csakis az osztrák tábornokság állományából ideiglenes vagy állandó szolgálatra vették be előbbihez. Ennek folytán az osztrák tisztai katonai schematismusban a többi császári tábornokok közt fordulnak elő, és hordják a cs. k. lovas-tábornoki egyenruhát.

Mily nagy suly fektetetik pedig felsőbb helyen arra, hogy a m. honvédségnél beosztott cs. k. tábornok metán magyar honvédek tekintessék, látszik azon nem régen előfordult esetről, hogy e sereg tábornokságának egy igen magasrangú tagjától, ki a honvédség szervezése után időben rendesen honvédszínörzartu zubbonyban jelent meg, e ruha hordása eltiltatott.

Az elmondottak felfoghatóvá teszik, miszerint legkevésbé sem csodálatos, hogy a már egyszer a képviselőházban megpendített kérdés, vajjon a jelen valóságban fenálló honvédelmi intézet megfelel-e amaz áldozatoknak, melyekre kerül, nem miudenitt egyforma bírálatra talál; mert ha e nemzeti haderő csak is arra való, hogy háború esetén a közös hadsereg által a közös monarchia érdekében megejtenő hadműködés czéljainak elérésénél tartalékolj szolgálat, kétségtelenül igazságosabb, hogy e sereget a közös pénztár fizesse is.

Marciániai.

A hivatalos lap mai száma a következő legfelsőbb kéziratokat hozza:

I.
Kedves báró Wenckheim! Ismételt kérelmemek engedve felmentem Önt magyar miniszterelnöki állásról.

Ezen, példás áldozatkészséggel elvállalt állásban Nekem s a hazának tett kiváló sikeres szolgálatai elismerésül Önnek, meleg köszönetem mellett, Szent-István-rendem nagy-keresztjét adományozom.

Viselje azt egyszersmind jeléül különös kegyelmek s öszinte vonzalmak, melyely Ohhoz valamint eddig, ugy ezentul is, mint személyem körül miniszteremhez változatlanul hajlandó maradtok.

Kelt Gödöllőn, 1875. évi október 6-án.
FERENCZ JÓZSEF, s. k.

II.
Kedves Tiszza! Önt ezennel magyar miniszterelnökké kinevezem.

Kelt Gödöllőn, 1875. évi október 6-án.
FERENCZ JÓZSEF, s. k.
B. Wenckheim Béla, s. k.

III.
Kedves Tiszza! Báró Wenckheim B. volt magyar miniszterelnökként ezen állásáról való lemondása folytán, magyar miniszteriumon összes tagjai tárczákat rendelkezésemre bocsátván, — Önnek e részben előterjesztésre báró Wenckheim Béla, személyem körül magyar miniszteriumon teendővel megbízott volt miniszterelnökként személyem körül miniszteri minőségben, — továbbá Trefort Agoston vallás- és közoktatásügyi, — gróf Pejačević Péter horvát-szlavón-és dalmátországi, — Szende Béla honvédelmiügyi, — Perczel Béla igazságügyi, — Széll Kálmán pénzügyi, — báró Simonovics Lajos földmívelési, ipar- és kereskedelemügyi és Péchy Tamás közmunka- és közlekedésügyi miniszterem jelen állásaikban ezenel megerősítem, s a belügyminiszterium vezetésével Önt bízom meg.

Kelt Budapestben, 1875. évi október 6-án.
FERENCZ JÓZSEF, s. k.
Tiszza Kálmán, s. k.

tegett visszavonulásra. Nem a nevezett urak csakis az osztrák tábornokság állományából ideiglenes vagy állandó szolgálatra vették be előbbihez. Ennek folytán az osztrák tisztai katonai schematismusban a többi császári tábornokok közt fordulnak elő, és hordják a cs. k. lovas-tábornoki egyenruhát.

Mily nagy suly fektetetik pedig felsőbb helyen arra, hogy a m. honvédségnél beosztott cs. k. tábornok metán magyar honvédek tekintessék, látszik azon nem régen előfordult esetről, hogy e sereg tábornokságának egy igen magasrangú tagjától, ki a honvédség szervezése után időben rendesen honvédszínörzartu zubbonyban jelent meg, e ruha hordása eltiltatott.

Az elmondottak felfoghatóvá teszik, miszerint legkevésbé sem csodálatos, hogy a már egyszer a képviselőházban megpendített kérdés, vajjon a jelen valóságban fenálló honvédelmi intézet megfelel-e amaz áldozatoknak, melyekre kerül, nem miudenitt egyforma bírálatra talál; mert ha e nemzeti haderő csak is arra való, hogy háború esetén a közös hadsereg által a közös monarchia érdekében megejtenő hadműködés czéljainak elérésénél tartalékolj szolgálat, kétségtelenül igazságosabb, hogy e sereget a közös pénztár fizesse is.

Marciániai.

A hivatalos lap mai száma a következő legfelsőbb kéziratokat hozza:

I.
Kedves báró Wenckheim! Ismételt kérelmemek engedve felmentem Önt magyar miniszterelnöki állásról.

Ezen, példás áldozatkészséggel elvállalt állásban Nekem s a hazának tett kiváló sikeres szolgálatai elismerésül Önnek, meleg köszönetem mellett, Szent-István-rendem nagy-keresztjét adományozom.

Viselje azt egyszersmind jeléül különös kegyelmek s öszinte vonzalmak, melyely Ohhoz valamint eddig, ugy ezentul is, mint személyem körül miniszteremhez változatlanul hajlandó maradtok.

Kelt Gödöllőn, 1875. évi október 6-án.
FERENCZ JÓZSEF, s. k.

II.
Kedves Tiszza! Önt ezennel magyar miniszterelnökké kinevezem.

Kelt Gödöllőn, 1875. évi október 6-án.
FERENCZ JÓZSEF, s. k.
B. Wenckheim Béla, s. k.

III.
Kedves Tiszza! Báró Wenckheim B. volt magyar miniszterelnökként ezen állásáról való lemondása folytán, magyar miniszteriumon összes tagjai tárczákat rendelkezésemre bocsátván, — Önnek e részben előterjesztésre báró Wenckheim Béla, személyem körül magyar miniszteriumon teendővel megbízott volt miniszterelnökként személyem körül miniszteri minőségben, — továbbá Trefort Agoston vallás- és közoktatásügyi, — gróf Pejačević Péter horvát-szlavón-és dalmátországi, — Szende Béla honvédelmiügyi, — Perczel Béla igazságügyi, — Széll Kálmán pénzügyi, — báró Simonovics Lajos földmívelési, ipar- és kereskedelemügyi és Péchy Tamás közmunka- és közlekedésügyi miniszterem jelen állásaikban ezenel megerősítem, s a belügyminiszterium vezetésével Önt bízom meg.

Kelt Budapestben, 1875. évi október 6-án.
FERENCZ JÓZSEF, s. k.
Tiszza Kálmán, s. k.

Mint hogy pedig a cs. k. hadsereg tüzérsége már 14 év óta helyes szerkezetű vöntsövé ágyúrendszerrel el van látva, mely az 1866-iki háborúban találat-biztonságát s lövedékek hordatvótlására nézve minden alkalommal tetemesen felülmúlta a porosz, mely tény mellett nem csak Benedek tábornagynak a skallitzi utközvet után Bécsbe küldött hivatalos távirata bizonyít, hanem mi porosz eredetű hadirodalmi művekben is, nevezetesen Rüstow „Az 1866. hadjárat” című jeles művében több helyen elismerőleg kiemelték, világos, hogy ez ágyúrendszer nem oly rossz lehet, miszerint az Uchatius ágyúk óriási költséggel járó beszerzése silány pénzügyviszonyaink mellő tekintetbe vétele mellett, igazolható lett volna.

Az osztrák vezéreknek különben egy régi hagyományos szokásuk, hogy minden a csatáreken vallott kudarc okát nem önmagukban vagy eszközök gyarlóságában keresik, hanem ellenben egy „bűnbakot” szemelnek ki, melyet aztán a vereséget feloldós tesznek. Így van ez századok óta.

Az osztrák örökös háborúban 1741-ben vivott moolwiti csata után például, mely az osztrák sereg teljes szétgyúrtásával végződött, az osztrák vezér a Hofkriegsrathoz felterjesztett jelentésében a poroszok vastólóveszít, — melyekkel nagy Frigyes akortájt segéret ellátta vala, s a melyekkel a puskának töltése gyorsabban volt eszközölhető, mint a fából készült töltővesszőkkel, — okozta a szenvedett vereséget.

Az I. francia császárság ellen vesztett csatákért az akkori hadászatban általánosan divó „fejlődött arzenalra csatarendet” tettek felelőssé az I. Napoleon által feltalált „tömeg és oszlop” rendszerrel szemben.

Az 1859-diki francia-olasz győzelmek a francia sereg vöntsövé ágyúinak, s az általa alkalmazásba hozott ugnevezett „Stoss-taktik”-nak (az ellen egy gyengébb pontjára intézett tömeges szuronytámadási rendszer) tulajdonították.

Köztudomású dolog végre, hogy az 1866-diki osztrák-porosz háború osztrák részről való teljies vesztét egyedül a burkus gytűs fegyverek, meg aztán a chumi kód által okozottak mondják.

Hogy pedig e vereséget nem kizárólag a gytűs fegyver idéző elő, bebizonyítja Gablenz osztrák tábornok, ki a trautenau csatában (1866. június 27.) hol mintegy 70,000 ember birkozott meg egymással, a porosz gytűs fegyverek dacára annyira megverte Bonin tábornok hadtestét, hogy ennek egyvezteszört romjai hátravonulásukban Glatzig meg sem álltak; szől amellet továbbá azon tény, hogy a szász királyi hadsereg a königrázi csatában egész a döntő percig tartá elfoglalt állását győzelmesen, (mindamellet, hogy szintén csak előlított fegyverekkel volt ellátva) és csak a végveszély beálltával, magával ragadtatta a vad futásnak iramodott osztrákok által kényszerített visszavonulásra. Nem a nevezett urak csakis az osztrák tábornokság állományából ideiglenes vagy állandó szolgálatra vették be előbbihez. Ennek folytán az osztrák tisztai katonai schematismusban a többi császári tábornokok közt fordulnak elő, és hordják a cs. k. lovas-tábornoki egyenruhát.

Mily nagy suly fektetetik pedig felsőbb helyen arra, hogy a m. honvédségnél beosztott cs. k. tábornok metán magyar honvédek tekintessék, látszik azon nem régen előfordult esetről, hogy e sereg tábornokságának egy igen magasrangú tagjától, ki a honvédség szervezése után időben rendesen honvédszínörzartu zubbonyban jelent meg, e ruha hordása eltiltatott.

Az elmondottak felfoghatóvá teszik, miszerint legkevésbé sem csodálatos, hogy a már egyszer a képviselőházban megpendített kérdés, vajjon a jelen valóságban fenálló honvédelmi intézet megfelel-e amaz áldozatoknak, melyekre kerül, nem miudenitt egyforma bírálatra talál; mert ha e nemzeti haderő csak is arra való, hogy háború esetén a közös hadsereg által a közös monarchia érdekében megejtenő hadműködés czéljainak elérésénél tartalékolj szolgálat, kétségtelenül igazságosabb, hogy e sereget a közös pénztár fizesse is.

Marciániai.

A hivatalos lap mai száma a következő legfelsőbb kéziratokat hozza:

I.
Kedves báró Wenckheim! Ismételt kérelmemek engedve felmentem Önt magyar miniszterelnöki állásról.

Ezen, példás áldozatkészséggel elvállalt állásban Nekem s a hazának tett kiváló sikeres szolgálatai elismerésül Önnek, meleg köszönetem mellett, Szent-István-rendem nagy-keresztjét adományozom.

Viselje azt egyszersmind jeléül különös kegyelmek s öszinte vonzalmak, melyely Ohhoz valamint eddig, ugy ezentul is, mint személyem körül miniszteremhez változatlanul hajlandó maradtok.

Kelt Gödöllőn, 1875. évi október 6-án.
FERENCZ JÓZSEF, s. k.

II.
Kedves Tiszza! Önt ezennel magyar miniszterelnökké kinevezem.

Kelt Gödöllőn, 1875. évi október 6-án.
FERENCZ JÓZSEF, s. k.
B. Wenckheim Béla, s. k.

III.
Kedves Tiszza! Báró Wenckheim B. volt magyar miniszterelnökként ezen állásáról való lemondása folytán, magyar miniszteriumon összes tagjai tárczákat rendelkezésemre bocsátván, — Önnek e részben előterjesztésre báró Wenckheim Béla, személyem körül magyar miniszteriumon teendővel megbízott volt miniszterelnökként személyem körül miniszteri minőségben, — továbbá Trefort Agoston vallás- és közoktatásügyi, — gróf Pejačević Péter horvát-szlavón-és dalmátországi, — Szende Béla honvédelmiügyi, — Perczel Béla igazságügyi, — Széll Kálmán pénzügyi, — báró Simonovics Lajos földmívelési, ipar- és kereskedelemügyi és Péchy Tamás közmunka- és közlekedésügyi miniszterem jelen állásaikban ezenel megerősítem, s a belügyminiszterium vezetésével Önt bízom meg.

Kelt Budapestben, 1875. évi október 6-án.
FERENCZ JÓZSEF, s. k.
Tiszza Kálmán, s. k.

Mint annak idején közölte volt, dr. Weinmann Fülöp kir. közigyező az igazságügyminiszter által az értékpapírok megsemmisítését tárgyozó törvényjavaslat szerkesztésével lett megbízva. Dr. Weinmann e megbízást megelégedéssel, s a törvényjavaslatot részletes indokollással együtt már a legközelebbi napokban fogja az igazságügyminiszteriumnak átvezetésre végeztet átadni.

A lapok a miniszterelnök változása alkalmából.

Budapest, okt. 22.

Tiszza Kálmán miniszterelnökké lett kinevezéséhez a mai napon csaknem minden lap hozzá szól. Mindegyik úgy ir, a mint reudeltetés megkívánja. Nagy meglegedésnek szolgol különben, hogy tulszagos öröme nem ragadtatta magát ez eseményre még az „Ellenőr” és a „Hon” sem; hanem csak kerülgeti a forrá kását kellő társágból, nehogy megéssége megal. Egyik is, másik is Wenckheim-mal foglalkozik, főképen a „Hon”, abban keresve fontosságát, hogy Wenckheim visszalépett, nem pedig abban, hogy Tiszza miniszterelnökké lett. Sőt a „Hon” szeretőtelmőlyt ügytelenséggel annyira megy a távozó kitűnésegi iránti ragongásban, hogy azt égi magasztalja, — minőlfajva utódjának dicsegetésre alig jut valami.

„Báró Wenckheim Béla, — így zeng a „Hon” — ki önfeláldozással hozta létre a szabadelvi kormányt het és fél hó előtt: ki tapintatult, erélylyel vezette ez idő alatt nemcsak a kormányt, de a pártalakulást és tette lehetővé annak sikeres működését, ennek a választásokra és a parlamentben, sőt többet mondunk, a köz és magánéletben egyaránt való megszilárdulását, — az elnökmiszterségről visszavonul. Nem öszüetközés, nem czéljainak megbiusulása, sőt ellenkezőleg, működésének teljes sikere bírja a visszalépésre. Még csak azt sem lehetne mondani, hogy közel jövőre való tekintet bírta volna erre. Nem. Ö áldozatot hozott akkor, midőn a kormányelnökséget elvállalta, nemcsak a kényelméből, mert ezt most is feláldozza, hogy hazája szolgálatában maradjon; de erejében, mert a kettős tárcza terhé korával összeférhetőleg tartá és ebben általa önfeláldozás, ebben áll visszavonulásának indoka.

Mondjuk-e, hogy mivel tartozunk neki? Ha ő nem vállalkozik a két párt konkrét egyetítésére, ha nem áll ki a sikra akor, midőn oly kites volt a siker és oly bizonytalanok az eszközök; létre jött volna ugyan a füzio, mert kénszerű szükség, ellendilhatlan áramlat idézte azt elő; de, hogy mar akor létező, hogy oly simán valósl, oly morális viszanhara talál-e a nemzet részéről és oly nagy hatással működik-e? Ez az, miben kétkelendő lehet*, stb.

Az után elismervén, hogy Wenckheim voltaképen nem is tett eddig seami olyat, a miért másfő

Utóhang a delegáció üléséhez.

Kiemeltem minap Jókai beszédét idézve, mily lealzó volt a delegatusok szereplése, midőn szánakozásra méltó érvelésekkel szöktek meg saját nyilvánított nézeteiknek consequentiáit. Legyen szabad, habár elkésve, Sziláry Józsefnek az erdélyi katonai kórházak tárgyában mondott s a fenebbi tekintetben igen tanuságos beszédére reflectálni.

Erdélyben nincs elegendő katonakórház.

*) A francia Chassopot-fegyver, melyely a francia hadsereg az utolsó háborúban már ellátva volt, minden ütegekben czélszerűbbnek bizonyult, mint a porosz gytűs-puska, mivel előbbi gyorsabb kezelést enged, lövése pedig mintegy 450 lépéssel messzebbre elhat, mint a gytűs-puska, és mindamellet a porosz győzött.

**) Hadosztályt (Armedivision) felelő.

tegett visszavonulásra. Nem a nevezett urak csakis az osztrák tábornokság állományából ideiglenes vagy állandó szolgálatra vették be előbbihez. Ennek folytán az osztrák tisztai katonai schematismusban a többi császári tábornokok közt fordulnak elő, és hordják a cs. k. lovas-tábornoki egyenruhát.

Mily nagy suly fektetetik pedig felsőbb helyen arra, hogy a m. honvédségnél beosztott cs. k. tábornok metán magyar honvédek tekintessék, látszik azon nem régen előfordult esetről, hogy e sereg tábornokságának egy igen magasrangú tagjától, ki a honvédség szervezése után időben rendesen honvédszínörzartu zubbonyban jelent meg, e ruha hordása eltiltatott.

Az elmondottak felfoghatóvá teszik, miszerint legkevésbé sem csodálatos, hogy a már egyszer a képviselőházban megpendített kérdés, vajjon a jelen valóságban fenálló honvédelmi intézet megfelel-e amaz áldozatoknak, melyekre kerül, nem miudenitt egyforma bírálatra talál; mert ha e nemzeti haderő csak is arra való, hogy háború esetén a közös hadsereg által a közös monarchia érdekében megejtenő hadműködés czéljainak elérésénél tartalékolj szolgálat, kétségtelenül igazságosabb, hogy e sereget a közös pénztár fizesse is.

Marciániai.

A hivatalos lap mai száma a következő legfelsőbb kéziratokat hozza:

I.
Kedves báró Wenckheim! Ismételt kérelmemek engedve felmentem Önt magyar miniszterelnöki állásról.

Ezen, példás áldozatkészséggel elvállalt állásban Nekem s a hazának tett kiváló sikeres szolgálatai elismerésül Önnek, meleg köszönetem mellett, Szent-István-rendem nagy-keresztjét adományozom.

Viselje azt egyszersmind jeléül különös kegyelmek s öszinte vonzalmak, melyely Ohhoz valamint eddig, ugy ezentul is, mint személyem körül miniszteremhez változatlanul hajlandó maradtok.

Kelt Gödöllőn, 1875. évi október 6-án.
FERENCZ JÓZSEF, s. k.

II.
Kedves Tiszza! Önt ezennel magyar miniszterelnökké kinevezem.

Kelt Gödöllőn, 1875. évi október 6-án.
FERENCZ JÓZSEF, s. k.
B. Wenckheim Béla, s. k.

III.
Kedves Tiszza! Báró Wenckheim B. volt magyar miniszterelnökként ezen állásáról való lemondása folytán, magyar miniszteriumon összes tagjai tárczákat rendelkezésemre bocsátván, — Önnek e részben előterjesztésre báró Wenckheim Béla, személyem körül magyar miniszteriumon teendővel megbízott volt miniszterelnökként személyem körül miniszteri minőségben, — továbbá Trefort Agoston vallás- és közoktatásügyi, — gróf Pejačević Péter horvát-szlavón-és dalmátországi, — Szende Béla honvédelmiügyi, — Perczel Béla igazságügyi, — Széll Kálmán pénzügyi, — báró Simonovics Lajos földmívelési, ipar- és kereskedelemügyi és Péchy Tamás közmunka- és közlekedésügyi miniszterem jelen állásaikban ezenel megerősítem, s a belügyminiszterium vezetésével Önt bízom meg.

Kelt Budapestben, 1875. évi október 6-án.
FERENCZ JÓZSEF, s. k.
Tiszza Kálmán, s. k.

Mint annak idején közölte volt, dr. Weinmann Fülöp kir. közigyező az igazságügyminiszter által az értékpapírok megsemmisítését tárgyozó törvényjavaslat szerkesztésével lett megbízva. Dr. Weinmann e megbízást megelégedéssel, s a törvényjavaslatot részletes indokollással együtt már a legközelebbi napokban fogja az igazságügyminiszteriumnak átvezetésre végeztet átadni.

A lapok a miniszterelnök változása alkalmából.

Budapest, okt. 22.

Tiszza Kálmán miniszterelnökké lett kinevezéséhez a mai napon csaknem minden lap hozzá szól. Mindegyik úgy ir, a mint reudeltetés megkívánja. Nagy meglegedésnek szolgol különben, hogy tulszagos öröme nem ragadtatta magát ez eseményre még az „Ellenőr” és a „Hon” sem; hanem csak kerülgeti a forrá kását kellő társágból, nehogy megéssége megal. Egyik is, másik is Wenckheim-mal foglalkozik, főképen a „Hon”, abban keresve fontosságát, hogy Wenckheim visszalépett, nem pedig abban, hogy Tiszza miniszterelnökké lett. Sőt a „Hon” szeretőtelmőlyt ügytelenséggel annyira megy a távozó kitűnésegi iránti ragongásban, hogy azt égi magasztalja, — minőlfajva utódjának dicsegetésre alig jut valami.

„Báró Wenckheim Béla, — így zeng a „Hon” — ki önfeláldozással hozta létre a szabadelvi kormányt het és fél hó előtt: ki tapintatult, erélylyel vezette ez idő alatt nemcsak a kormányt, de a pártalakulást és tette lehetővé annak sikeres működését, ennek a választásokra és a parlamentben, sőt többet mondunk, a köz és magánéletben egyaránt való megszilárdulását, — az elnökmiszterségről visszavonul. Nem öszüetközés, nem czéljainak megbiusulása, sőt ellenkezőleg, működésének teljes sikere bírja a visszalépésre. Még csak azt sem lehetne mondani, hogy közel jövőre való tekintet bírta volna erre. Nem. Ö áldozatot hozott akkor, midőn a kormányelnökséget elvállalta, nemcsak a kényelméből, mert ezt most is feláldozza, hogy hazája szolgálatában maradjon; de erejében, mert a kettős tárcza terhé korával összeférhetőleg tartá és ebben általa önfeláldozás, ebben áll visszavonulásának indoka.

Mondjuk-e, hogy mivel tartozunk neki? Ha ő nem vállalkozik a két párt konkrét egyetítésére, ha nem áll ki a sikra akor, midőn oly kites volt a siker és oly bizonytalanok az eszközök; létre jött volna ugyan a füzio, mert kénszerű szükség, ellendilhatlan áramlat idézte azt elő; de, hogy mar akor létező, hogy oly simán valósl, oly morális viszanhara talál-e a nemzet részéről és oly nagy hatással működik-e? Ez az, miben kétkelendő lehet*, stb.

Az után elismervén, hogy Wenckheim voltaképen nem is tett eddig seami olyat, a miért másfő

Utóhang a delegáció üléséhez.

Kiemeltem minap Jókai beszédét idézve, mily lealzó volt a delegatusok szereplése, midőn szánakozásra mélt

